

عوامل مؤثر در جذب جوانان برای عضویت در جمعیت هلال احمر مطالعه موردی: کلانشهر تهران

محسن صفاییخوش^۱

۱- نویسنده مسئول: کارشناس ارشد علوم اجتماعی، دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه تهران، تهران، ایران

Email: Mohsen.safaiakhashi@yahoo.com

پذیرش نهایی مقاله: ۸۸/۰۵/۲۰

وصول مقاله: ۸۸/۰۳/۱۱

چکیده

هدف: تشکیل‌دهی استانداردهای جدید در صدد راه‌هایی برای این تا بتوانند مشارکت را به یک هنجار فرهنگی تبدیل کنند هدف از مطالعه حاضر، بررسی عوامل مؤثر در جذب دانش‌آموزان، دانشجویان و جوانان برای عضویت در سازمان جوانان جمعیت هلال احمر می‌باشد.

روش‌ها: در این مطالعه مقطعی حجم نمونه شامل ۳۸۱ نفر عضو سازمان جوانان جمعیت هلال احمر شهر تهران هستند که از این تعداد ۲۲۰ نفر در شاخه دانش‌آموزی، ۸۸ نفر در شاخه دانشجویی و ۷۳ نفر در شاخه جوانان قرار داشتند. اطلاعات مورد نیاز از طریق رجوع به اطلاعات موجود اطلاعات ثانویه، مشاهده مستقیم، مصاحبه نیمه متمرکز و تکمیل پرسشنامه جمع‌آوری شد.

پایته‌ها: میزان تمایل به مشارکت در فعالیتهای استانداردسازی یا سخن، جنبش، پایگاه اجتماعی- اقتصادی خانواده، تنوع نگرش‌های جذب، پاداش حاصل از مشارکت، رضایت از عضویت، حصول اطمینان نسبت به نتایج و پاداش حاصل از مشارکت، احساس عدم کارآیی عضو، افزایش میزان آگاهی و اطلاعات عمومی نسبت به فرهنگ ایمنی و آمادگی، اعتقاد به آسیب‌پذیری کشور در مقابل سوانح، افزایش میزان آگاهی از اهداف سازمان و اطلاع‌رسانی مناسب در خصوص لزوم مشارکت رابطه معنی داری داشت.

نتیجه گیری: مشارکت در فعالیت‌های انفرادی به خصوص در سطوح جزئیات یا عوامل متعددی در ارتباط است که لزوم توجه به این موارد، در برنامه‌ریزی‌های مسئولان می‌تواند کمک مؤثری در جذب و نگهداری اعضا باشد.

کلمات کلیدی: سازمان‌های انفرادی، مشارکت، جذب، سازماندهی

مقدمه

در جوانی که فرهنگ مشارکتی قوی شکل گرفته و مشارکت به حنجر فرهنگی تبدیل شده باشد مشارکت خودجوش، داوطلبانه و از پایین به بالا شکل می‌گیرد (۱). لیکن در جوامع شهری ما که مشارکت به حنجر فرهنگی تبدیل نشده است، تشکلهای خودجوش، داوطلبانه و از پایین به بالا شکل نگرفته (۲). سازمانهایی که بر اساس مشارکت شکل می‌گیرند مانند تشکلهای امدادرسانی، باید در سبده راههایی بر آیند تا بتوانند مشارکت را به یک حنجر فرهنگی تبدیل کنند، در این میان شناخت عوامل مؤثر بر مشارکت در هر جامعه و تشریحی از مهمترین ضروریات به منظور ارتقای امر مشارکت است (۳).

با توجه به آنچه گفته شد سازمان جوانان جمعیت هلال احمر به عنوان یکی از بزرگترین سازمانهای مشارکتی و داوطلب محور کشور باید در روند عضوگیری و به عضویت درآوردن نوجوانان و جوانان و جلب مشارکت آنان در سه شاخه دانش‌آموزی، دانشجویی و جوانان، ابتکارهای مشارکتی را تشویق و تقویت نماید و در تحقق هدف ترویج فرهنگ مشارکتی و تبدیل مشارکت به حنجر فرهنگی هزینه لازم را تقبل نماید و از این طریق قابلیت‌های بالقوه و پتانسیلهای بالفعل مشارکتی را در سه شاخه دانش‌آموزی، دانشجویی و جوانان به عنوان مهمترین مؤلفه سرمایه اجتماعی به فعل درآورد و جامعه عمل ببوشاند (غرض: تحقق آرمان یک نفر امدادگر آموزش دیده در هر خانواده در عرصه امداد و نجات و امور عاجالمنفعه در کشور ما که در معرض انواع سوانح زیست محیطی قرار دارد، مستلزم شکلگیری تشکلهای امدادرسانی و جلب مشارکت

انتشار مختلف مردم به‌ویژه دانش‌آموزان، دانشجویان و جوانان در این تشکلهای به منظور مقابله با سوانح زیست محیطی و بلایای طبیعی می‌باشد (۴). این هدف هنگامی تحقق می‌یابد که عوامل بازدارنده و مانع موجود بر سر راه جلب مشارکت جوانان و قابلیت‌های بالقوه و بالفعل مشارکتی دانش‌آموزان، دانشجویان و جوانان در عرصه امداد و نجات شناسایی شده و با بهره‌گیری از تجربه‌های جهانی در خصوص شیوه‌های جذب و نگهداری جوانان در تشکلهای داوطلبانه امدادی و بافته‌های حاصل از نتایج این بررسی بتوان تهدیدها را به فرصت تبدیل نمود و نظام مطلوب عضوگیری دانش‌آموزان، دانشجویان و جوانان را در سازمان جوانان جمعیت هلال احمر طراحی نمود و راهکارهای بهینه نگهداری اعضا را در جمعیت هلال احمر ارائه نمود. هدف اصلی از انجام این مطالعه نیز بررسی عوامل مؤثر در جذب دانش‌آموزان، دانشجویان و جوانان برای عضویت در سازمان جوانان جمعیت هلال احمر شهر تهران و حرکت به سوی تحقق آرمان یک نفر امدادگر آموزش دیده در هر خانواده می‌باشد.

روش‌ها

در این مطالعه مقطعی از روش‌های بررسی استنادی و پیمایشی استفاده شد. جامعه آماری این بررسی شامل کادری دانش‌آموزان، دانشجویان و جوانان عضو و غیر عضو سازمان جوانان جمعیت هلال احمر شهر تهران بود. بر اساس آمار موجود تعداد اعضا سازمان جوانان جمعیت هلال احمر شهر تهران در سال ۱۳۸۳ بالغ بر ۵۲۰۰۰ نفر بود که از این تعداد ۳۰۰۰۰ نفر در شاخه دانش‌آموزی، ۱۰۰۰۰ نفر در شاخه دانشجویی و ۱۲۰۰۰ نفر در شاخه جوانان عضویت داشتند بر

۲۲ سال با ۶۶٪ درصد و پایین‌ترین آن به گروه سنی تا ۱۸ سال با ۲٪ درصد تعلق داشت و در ترکیب سنی اعضای کانون جوانان نیز بالاترین نسبت، به گروه سنی ۱۹ تا ۲۲ سال با ۶۰٪ درصد و پایین‌ترین آن به گروه سنی ۲۷ تا ۳۰ سال با ۶٪ درصد اختصاص دارد.

۱-۲- ترکیب جنسی

در ترکیب جنسی، بالغ بر نیمی از دانش‌آموزان مرد و ۵۰ درصد زن می‌باشد. در شاخه دانشجویی نیز نیمی از دانشجویان مرد و ۵۰ درصد زن بوده و بالاخره در شاخه جوانان ۴۹٪ درصد جوانان مرد و ۵۱٪ درصد زن بودند.

۱-۳- تحصیلات

در شاخه دانش‌آموزی میزان تکمیل ۲۲٪ درصد دانش‌آموزان نمونه دوره راهنمایی، ۴۲٪ درصد دوره متوسطه و ۳۵ درصد در دوره پیش دانشگاهی می‌باشد. در شاخه دانشجویی نیز میزان تکمیل کارشناسی و ۴۱ درصد کارشناسی ارشد می‌باشد. در شاخه جوانان میزان تکمیل ۶۸ درصد اعضای کانون جوانان مرد مساجده کمتر از بیست و ۳۹٪ درصد دیپلم متوسطه، ۲۸٪ درصد فوق دیپلم، ۲۲ درصد لیسانس و ۲۷ درصد بالاتر از لیسانس می‌باشد.

۱-۴- پایگاه اجتماعی- اقتصادی والدین

۵۰ درصد والدین دانش‌آموزان شناسه دانش‌آموزی دارای پایگاه اجتماعی- اقتصادی پایین‌ترین، ۳۳٪ درصد متوسط و ۱۷ درصد بالا بود. پایگاه اجتماعی اقتصادی والدین ۵۸ درصد دانشجویان عضو شاخه دانشجویی پایین، ۳۹٪ درصد متوسط و ۲٪ درصد بالا و پایگاه اجتماعی- اقتصادی والدین جوانان عضو کانون جوانان سازمان ۶۸٪ درصد متوسط و ۳۲٪ درصد بالا و ۵٪ درصد پایین، ۳۸٪ درصد متوسط و ۴٪ درصد بالا بود.

اساس جدول آماری مورگان، حجم نمونه شامل ۳۸۱ نفر تعیین گردید که در شاخه دانش‌آموزی-۲۲ نفر، در شاخه دانشجویی ۷۳ نفر و ۸۸ نفر در شاخه جوانان بررسی شد. جهت اطلاعات مورد نیاز در این بررسی از طریق رجوع به اطلاعات موجود، اطلاعات ثانویه مشاهده مستقیم، مصاحبه نیمه متمرکز و تکمیل پرسشنامه جمع‌آوری شد. برای این منظور سه نوع پرسشنامه تحت عنوان پرسشنامه شاخه دانش‌آموزی، پرسشنامه شاخه دانشجویی و پرسشنامه شاخه جوانان سازمان جمعیت هلال احمر طراحی و به منظور حصول آموختن از اعتبار و روایی پرسشنامه و گویه‌های مطرح شده، پرسشنامه‌های چهارگانه از طریق مصاحبه با تعدادی از اعضای جامعه نمونه مورد آزمون قرار گرفت و ضریب آلفای کرونباخ درخصوص هر چهار پرسشنامه بین ۰/۸۱-۰/۸۸ محاسبه گردید.

اطلاعات جمع‌آوری شده از طریق پرسشنامه پس از کدگذاری وارد کامپیوتر شد و با استفاده از مجموعه آماری برای عزم اجتماعی (SPSS) پردازش گردید. توزیع فراوانی و درصد متغیرهای مورد نظر در قالب جدول یک بعدی و با شاخص‌های آماری نظیر معیار میانه، میانگین، انحراف معیار و مانند آن نمایش داده شد. در آزمون فرضیه‌ها نیز با توجه به ماهیت متغیرهای مطرح شده از آزمون کای اسکوار و ضریب پیرسون استفاده گردید.

یافته‌ها

۱- توصیفی

۱-۱- ترکیب سنی

در ترکیب سنی دانش‌آموزان عضو سازمان جوانان جمعیت هلال احمر، بالاترین درصد به گروه سنی تا ۱۸ سال با ۷۵ درصد و پایین‌ترین آن به گروه سنی ۱۹ تا ۲۲ سال با ۲۵ درصد اختصاص دارد. در ترکیب سنی دانشجویان عضو سازمان جوانان جمعیت هلال احمر بالاترین نسبت به گروه سنی ۱۹ تا

۵-۶. شریقه عضویت

مهمترین طریقه عضویت دانش‌آموزان در سازمان جوانان جمعیت هلال احمر از طریق درستان عضو در سازمان بود که ۴۴٪ درصد به آن اشاره کرده‌اند. مهم‌ترین طریقه عضویت دانش‌جویان نمونه در سازمان جوانان جمعیت هلال احمر از طریق دانشگاه بود که ۴۹٪ درصد و مهم‌ترین شیوه عضویت جوانان در سازمان جوانان جمعیت هلال احمر از طریق دوستان عضو در سازمان بوده که ۴۹٪ درصد جوانان به آن اشاره کرده‌اند.

بیش از نیمی از دانش‌جویان نمونه سازمان جوانان جمعیت هلال احمر (۵۶٪ درصد) قبلاً در شاخه دانش‌آموزی عضویت داشته و ۴۸٪ درصد بقیه طی دوره تحصیل در دوره متوسطه در شاخه دانش‌آموزی سازمان جوانان جمعیت هلال احمر عضویت نداشته‌اند. بالغ بر ۳۵٪ درصد اعضای کانون جوانان در شاخه‌های دانشجویی و دانش‌آموزی عضویت نداشته‌اند و ۶۴٪ درصد جوانان سابقه عضویت در شاخه‌های دانش‌آموزی و دانشجویی سازمان را نداشته‌اند. اغلب اعضای کانون جوانان مورد مصاحبه (۶۶٪ درصد) طی تحصیل در دوره متوسطه در شاخه دانش‌آموزی و ۳۰٪ درصد بقیه در شاخه دانشجویی سازمان جوانان جمعیت هلال احمر عضویت داشته‌اند.

۶-۶- مدت عضویت

مدت عضویت ۶۸٪ درصد اعضا در شاخه دانش‌آموزی ۱ تا ۲ سال و ۳۱٪ درصد ۳ تا ۴ سال می‌باشد در شاخه دانشجویی مدت عضویت ۹۲ درصد اعضا ۱ تا ۲ سال و ۸ درصد ۳ تا ۴ سال می‌باشد و بلاخره مدت عضویت ۴۹٪ درصد اعضای گروه تجربی در شاخه جوانان ۱ تا ۲ سال، ۳۶٪ درصد ۳ تا ۴ سال و ۱۷٪ درصد بیشتر از ۴ سال می‌باشد.

۷-۶. میزان علاقه‌مندی

میزان علاقه‌مندی ۹۸٪ درصد دانش‌آموزان نمونه عضو سازمان جوانان جمعیت هلال احمر و مشارکت در فعالیت‌های بشر دوستانه، انجمنی و عام‌المنفعه ملی مدنی که در شاخه دانش‌آموزی جمعیت هلال احمر عضویت دارند افزایش یافته است. این نسبت در شاخه دانشجویی به ۱۰۰ درصد و در شاخه جوانان نیز به ۹۴٪ درصد رسیده است. مهم‌ترین علت علاقه‌مندتر شدن دانش‌آموزان، دانشجویان و جوانان ملی مدنی عضویت در شاخه‌های دانش‌آموزی، دانشجویی و کانون جوانان، آشنایی با اهداف و وقایف جمعیت هلال احمر بوده ۳۵٪ درصد از پاسخ‌های داده‌شده در شاخه دانش‌آموزی، ۲۴٪ درصد در شاخه دانشجویی، ۲۵٪ درصد در کانون جوانان به آن اختصاص دارد.

۲- تحلیل

یافته‌ها نشان می‌دهد که بین سن (۱-۲)؛ $d.f=1$ ، $t=27.67$ ؛ $p<0.05$ جنس (۳-۴)؛ $d.f=1$ ، $t=24.68$ ؛ $p<0.05$ ، پایگاه اجتماعی-اقتصادی اعضا (۶-۷)؛ $d.f=1$ ، $t=15.77$ ؛ $p<0.05$ رضایت از عضویت در سازمان جوانان جمعیت هلال احمر (۲-۳)؛ $d.f=1$ و $t=24.74$ ؛ $p<0.05$ نظرخواهی سازمان جوانان جمعیت هلال احمر از اعضا در خصوص فعالیت‌های سازمان (۶-۷)؛ $d.f=1$ و $t=10.07$ ؛ $p<0.05$ دریافت پاداش پس از مشارکت عضو در فعالیت‌های انجمنی (۳-۴)؛ $d.f=1$ و $t=8.00$ ؛ $p<0.05$ و شایان آن‌ها به مشارکت در فعالیت‌های امدادریسانی رابطه و همبستگی معنرداری وجود دارد. درحقیقت، بین جلب مشارکت خودانگیزانه اعضای سازمان جوانان جمعیت هلال احمر در فعالیت‌های امدادریسانی (۲-۳)؛ $d.f=1$ و $t=11.25$ ؛ $p<0.05$ و افزایش سطح سرمایه اجتماعی در جمعیت هلال احمر رابطه و همبستگی معنایی وجود دارد.

فرهنگ ایمنی و آمادگی در برابر بلایای طبیعی در عضویت ناپوستان در سازمان جوانان جمعیت هلال احمر. تأثیر اعتقاد به آسیب‌پذیری کشور در مقابل سوانح و بلایای طبیعی، در جذب و نگهداری دانش‌آموزان، دانشجویان و جوانان در سازمان جوانان جمعیت هلال احمر، تأثیر اطلاعاتی مناسب در خصوص لزوم مشارکت در تشکلهای ناپوستانه اداری در افزایش عضوگیری در سازمان جوانان جمعیت هلال احمر در جدول شماره ۲ نشان داده شده است.

همچنین تأثیر تاهین برمن پاداش حاصل از مشارکت در کاهش تمایل به مشارکت در تشکلهای ناپوستانه اداری، کاهش میزان مشارکت اعضای سازمان جوانان جمعیت هلال احمر در صورت اطمینان از انجام فعالیت‌های اداری، به نحو مطلوب بدون مشارکت پاسخگر در جدول شماره یک نشان داده شده است.

به علاوه تأثیر نوج پشتمین به الگوی جنب و به عضویت نراوردن جوانان ناپوستانه عضویت در سازمان جوانان جمعیت هلال احمر و احتمال افزایش عضوگیری در سازمان، تأثیر نثرخواهی سازمان جوانان جمعیت هلال احمر در خصوص فعالیت‌های خود در افزایش احتمال نگهداری اعضا در سازمان، تأثیر افزایش آگاهی و اطلاعات عمومی نسبت به

جدول شماره ۱- عوامل موثر بر ریزش اعضای سازمان جوانان جمعیت هلال احمر

متغیر (پاسخ مثبت)	دانش آموزی	دانشجویی	جوانان	جمع
تأثیر ناچیز بودن پاداش تعداد/درصد	۱۴۰ ۶۳/۶	۵۷ ۶۴/۸	۵۰ ۶۸/۵	۲۴۷ ۶۱/۸
تأثیر عدم حصول اطمینان تعداد/درصد	۱۷۵ ۶۹/۵	۶۲ ۷۰/۵	۵۹ ۸۰/۸	۲۹۶ ۷۷/۷
تأثیر احساس عدم کارایی تعداد/درصد	۱۲۷ ۵۷/۷	۳۶ ۴۰/۹	۳۴ ۴۶/۶	۱۹۷ ۵۱/۷
عدم اطمینان از اداری مناسبی مطلوب تعداد/درصد	۱۲۶ ۵۷/۳	۴۶ ۵۲/۳	۳۳ ۴۳/۸	۲۰۴ ۵۲/۵

جدول شماره ۲ - عوامل مؤثر بر افزایش عضوگیری سازمان جوانان جمعیت هلال احمر

در خصوص عوامل مؤثر بر مشارکت می‌توان به

متغیر (پاسخ مثبت)	دانش آموزی	دانشجویی	جوانان	جمع
تنوع بخشیدن به الگوی جذب	۱۷۱	۷۰	۵۳	۲۹۴
تعداد/درصد	۹۷/۷	۹۳/۳	۱۰۰	۹۶/۳
تأثیر نظرخواهی	۱۹۸	۷۵	۶۷	۳۴۰
تعداد/درصد	۹۰	۸۵/۲	۹۱/۸	۸۹/۲
تأثیر افزایش اطلاعات	۱۸۳	۷۶	۶۶	۳۲۵
تعداد/درصد	۸۳/۲	۸۶/۴	۹۰/۴	۸۵/۳
تأثیر اعتقاد به آسیب‌پذیری کشور	۱۹۹	۷۹	۶۸	۳۴۶
تعداد/درصد	۹۰/۵	۸۹/۸	۹۳/۲	۹۰/۸
تأثیر اطلاع‌رسانی مناسب	۱۸۱	۸۲	۶۳	۳۲۶
تعداد/درصد	۸۲/۳	۹۳/۲	۸۶/۳	۸۵/۶

بحث

در مطالعه حاضر، میزان تمایل به مشارکت در فعالیت‌های امن‌رسانی با سن، جنس، پایگاه اجتماعی- اقتصادی خانواده، تنوع بخشیدن به الگوهای جذب، پاداش حاصله از مشارکت، رضایت از عضویت، حصول اطمینان نسبت به نتایج و پاداش حاصله از مشارکت، احساس عدم کارایی عضو، افزایش میزان آگاهی و اطلاعات عمومی نسبت به فرهنگ ایمنی و آمادگی، اعتقاد به آسیب‌پذیری کشور در مقابل سوانح، افزایش میزان آگاهی از اهداف سازمان جوانان جمعیت هلال احمر و اطلاع‌رسانی مناسب در خصوص لزوم مشارکت رابطه داشت.

پایته‌های یک مطالعه کیفی که توسط رمضانی و علاءالدینی در بین داوطلبان جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران انجام شده اشاره کرد. پایته‌های این مطالعه نشان داد که داوطلبان فعال نگاه غایت‌گرایانه به مشارکت دارند. آن‌ها برگزاری جلسات گروهی را عامل مهمی برای غلبه بر احساس بی‌قدرتی می‌دانستند. داوطلبان غیرفعال رویکرد اجرایی به مشارکت دارند و برای افزایش اعتماد، شفاف‌سازی را مطرح نمودند (۶).

همچنین در سال‌های اخیر در خصوص عوامل مؤثر در جذب و نگهداری اعضای سازمان جوانان جمعیت هلال احمر در استان گیلان و شهرستان‌های شهرکرد

یانه، پرسنل، آران و بیدگل مطالعاتی انجام گرفته که نشان می‌دهد آگاهی از اهداف و فعالیت‌های جمعیت هلال احمر، بهره‌گیری از تبلیغات در جذب جوانان ارزیابی، تناسب برنامه‌های فرهنگی و اجتماعی با علایق جوانان و میزان مشارکت جوانان، در تصمیم‌گیری‌ها موجب تدارک همکاری آنان می‌شود همچنین نمود ارتباط اعضا با یکدیگر و برگزاری برنامه‌های تفریحی در جذب جوانان بسیار مؤثر است همچنین بین توجه به توانایی‌ها و سلیقه‌های جوانان و جذب آنان در برنامه‌های امدادی و عام‌المنفعه در جمعیت نیز ارتباط معنی‌داری وجود دارد، اما مهم‌ترین وجه مطالعه حاضر، بررسی نقش و شیوه‌های عضو و جذب دانش‌آموزان، دانش‌جویان و جوانان، منسب نسامی و شناخت علل دفع و ریزش اعضای سازمان جوانان جمعیت هلال احمر، تأثیر نثرخواهی از اعضای در افزایش میزان مشارکت آنان در سازمان و بالاخره نقش سازمان جوانان جمعیت هلال احمر در افزایش سطح سرمایه اجتماعی می‌باشد.

نتایج مطالعه حاضر نشان داد که اگر اعضای سازمان جوانان جمعیت هلال احمر در ارزیابی خود متوجه شوند که پدایش مشارکت در فعالیت‌های امدادرسانی و عام‌المنفعه در سازمان جوانان جمعیت هلال احمر از پاداش سایر فعالیت‌ها کمتر است احتمال ریزش و دفع آنان از سازمان جوانان جمعیت هلال احمر افزایش می‌یابد، که این یافته با نتایج مشارکت اجتماعی رابرت دال همخوانی دارد (۷).

همچنین مشخص شد که با حصول اطمینان نسبت به نتایج و پاداش حاصل از مشارکت در فعالیت‌های امدادرسانی احتمال ریزش اعضا از سازمان جوانان جمعیت هلال احمر کاهش می‌یابد و همین‌طور اگر اعضای سازمان جوانان جمعیت هلال احمر معتقد باشند که مشارکت آنان در فعالیت‌های امدادرسانی و امور عام‌المنفعه نمی‌تواند منشاء تغییر باشد؛ احتمال ریزش آنان از سازمان جوانان جمعیت هلال احمر افزایش می‌یابد و بالاخره مشخص شد که اگر اعضای سازمان جوانان جمعیت هلال احمر اطمینان داشته باشند که بدون مشارکت آنان، فعالیت‌های امدادرسانی به ندرت مطلوب انجام می‌گیرد، میزان مشارکت آنان در فعالیت‌های امدادی و امور عام‌المنفعه کاهش می‌یابد. بدین ترتیب براساس تئوری مشارکت اجتماعی «رابرت دال» رفتار مشارکتی تحت تأثیر اطمینان از نتیجه و پاداش حاصل از مشارکت، با ارزش بودن

نتایج و پاداش حاصل از مشارکت، احساس کارایی و منشا تغییر بودن تقویت می‌گردد (۷).

همچنین یافته‌های مطالعه حاضر نشان داد که پاداش موجب تقویت رفتار ضمه و اگر مشارکت نامطلوبانه عضو سازمان جوانان جمعیت هلال احمر در فعالیت‌های امدادرسانی و امور عام‌المنفعه با پاداش همراه باشد، احتمال تکرار مشارکت خونانگیزته وی در فعالیت‌های امدادرسانی و عام‌المنفعه افزایش می‌یابد. هومنز غیر عقیده دارد که تساهل‌ها رفتارهایی را از خود بروز می‌دهند که نتایج پاداش دهنده‌ای برای آنها نشده باشد. بر اساس تصبیه «موتقیته» تئوری میادله اجتماعی هومنز اگر رفتاری که از فرد دسر می‌زند پاداش دریافت کند؛ احتمال تکرار آن رفتار افزایش می‌یابد بر اساس این یافته به منظور تقویت رفتار مشارکت‌جویانه در بین اعضای سازمان جوانان جمعیت هلال احمر، باید به اعضا پیرای انجام فعالیت‌های امدادرسانی و امور عام‌المنفعه پاداش مناسب داد.

یکی از یافته‌های مهم بررسی ما تأثیر نثرخواهی از اعضای در خصوص فعالیت‌ها و برنامه‌های سازمان جوانان جمعیت هلال احمر می‌باشد. یافته حاصل نشان داد که نثرخواهی از اعضای احتمال نگهداری اعضا و جلوگیری از ریزش آنان را از سازمان جوانان جمعیت هلال احمر افزایش می‌دهد.

تجربه‌های جوانان نشان می‌دهد که از دهه ۱۹۸۰ به بعد در برنامه‌های توسعه توجه فزاینده‌ای به رویکرد مشارکتی شده تا جایی که در ادبیات جدید توسعه با توجه به اهمیت نقش مردم در جامعه از «مردم به عنوان ثروت واقعی هر جامعه یاد می‌شود و اصلاح تخصصی «توسعه از پایین به بالا» نیز ناظر به نقش مشارکت مردم در فرآیند توسعه می‌باشد (۸). یکی از گونه‌های مشارکت در برنامه‌های توسعه «مشارکت بر مبنای مشورت و نثرخواهی» است. در این روش مشارکت، مردم مورد مشورت قرار می‌گیرند، کارگزاران نظر مردم را درباره موضوع جویا می‌شوند، مسائل و راه‌حل‌ها توسط عاملان خارجی تعریف و تعیین می‌شوند و این ممکن است برای اصلاح اشکالات از نظر مردم و پاسخ‌های آنها استفاده شود در این نوع مشارکت مردم احساس می‌کنند که در روند تصمیم‌گیری‌ها مؤثر هستند و بر همین اساس مشارکت می‌نمایند (۱۰).

یکی از الزامات توسعه پایدار مشارکت و حضور مؤثر، منظم و قانونمند مردم در عرصه‌های مختلف می‌باشد. مشارکت ناپذیرانه در فعالیت‌های امداد رسانی و امور عام‌المنفعه یکی از شاخص‌های مهم سرمایه اجتماعی به شمار می‌رود. فوکوهارا، سرمایه اجتماعی را توانایی افراد برای همکاری و «مشارکت تعریف می‌کند و نظریه‌های سرمایه اجتماعی بر اینچنین‌ها و تشکلهای ناپذیرانه تأکید دارند» (۶۱)

همچنین یافته‌های دیگر از این مطالعه نشان داد که با جذب، نگهداری و جلب مشارکت ناپذیرانه اعضا در سازمان جوانان جمعیت هلال احمر سطح سرمایه اجتماعی در جمعیت هلال احمر افزایش خواهد یافت. سرمایه اجتماعی به اعتقاد پور بورنچو حاصل جمع منابع بالقوه و بالفعلی است که ناشی از شبکه بانامی از روابط نهفته شده بین افراد و به عبارت ساده‌تر عضویت در یک گروه می‌باشد. به اعتقاد وی ایجاد و ارتقای سرمایه اجتماعی به عضویت در یک گروه اجتماعی بستگی دارد (۶۲).

در خصوص راه‌های جذب جوانان برای عضویت در سازمان جوانان جمعیت هلال احمر ذکر این نکته ضرورت دارد که در جوامعی که فرهنگ مشارکتی قوی شکل گرفته و مشارکت به هنجار فرهنگی تبدیل شده باشد، مشارکت خودجوش ناپذیرانه، خودنگینته و از پایین به بالا، شکل می‌گیرد. لیکن در جوامع شهری کشور ما که مشارکت هنوز به هنجار فرهنگی تبدیل نشده، تشکلهای امداد رسانی «از بالا به پایین» باید به‌سریع‌ترین مناسبتی را برای تبدیل مشارکت به هنجار فرهنگی فراهم نمایند (۶۳). برای این منظور لزوم مشارکت در فعالیت‌های امداد رسانی و امور عام‌المنفعه باید از طریق نهادهای جامع‌پدیری مانند خانواده، مدرسه و رسانه‌های گروهی به کودکان، نوجوانان و جوانان انتقال یابد. رسانه‌های گروهی با ارائه مطالب و برنامه‌های مناسب در خصوص ضرورت و لزوم مشارکت در فعالیت‌های امداد رسانی می‌توانند نقش آموزشی خود را به نحو مطلوب ایفا کنند و هنجارهای مرتبط با امداد و نجات و امور عام‌المنفعه را به خانه‌ها ببرند و ترویج نمایند. همچنین باید هنجارهای مرتبط با امداد و نجات و امور عام‌المنفعه را در برنامه‌ریزی درسی دوره‌های ابتدایی، راهنمایی،

متوسطه و عالی لحاظ نمود بدین معنا که دانش‌آموزان را در مقاطع ابتدایی و راهنمایی با اصول، مفاهیم، اهداف، فعالیت‌های سازمان جوانان جمعیت هلال احمر و لزوم مشارکت در فعالیت‌های امداد رسانی و بشردوستانه آشنا نمود و در دوره متوسطه و عالی همه ساله دانش‌آموزان و دانشجویران در آموزش‌های نظری و عملی شاخه‌های دانش‌آموزی و دانشجویی سازمان جوانان جمعیت هلال احمر شرکت نموده و در زمین اجباری نظری و عملی جمعیت هلال احمر را در دوره متوسطه و عالی بگذرانند و طی دوران تحصیل در مقاطع متوسطه و عالی در شاخه‌های دانش‌آموزی و دانشجویی عضو شوند. همچنین اگر عضو دانش‌آموز، دانشجو و کلون جوانان احساس کربایی نموده و مشارکت خود را در فعالیت‌های امداد رسانی سازمان مؤثر ارزیابی نماید احتمال ریزش وی از عضویت در سازمان جوانان جمعیت هلال احمر به میزان قابل توجهی کاهش می‌یابد و بالاخره اگر عضو دانش‌آموز، دانشجو و کلون جوانان جمعیت هلال احمر به نتایج و پاداش‌های حاصل از مشارکت در فعالیت‌های امداد رسانی اطمینان داشته باشد احتمال نگهداری وی در سازمان جوانان جمعیت هلال احمر افزایش می‌یابد. علاوه بر این‌ها اعضا باید پاداشی که از مشارکت در فعالیت‌های امداد رسانی در سازمان جوانان جمعیت هلال احمر به دست می‌آورند بیشتر از پاداش حاصله از سایر فعالیت‌ها باشد یا کارآمد نمودن نظام تشویق و تنبیه در سازمان جوانان جمعیت هلال احمر بر حسب اقتضایات درون جمعیتی و منابع و امکانات موجود و در نظر گرفتن پاداش مناسب برای مشارکت‌کنندگان ناپذیرانه اعضا، انگیزه ماندگاری اعضا در سازمان جوانان جمعیت هلال احمر و مشارکت در فعالیت‌های امداد رسانی و عام‌المنفعه افزایش می‌یابد.

فهرست منابع

7. Tavasoli GH, Mousavi M. *Capital concept in modern and classical theories*, Social Sciences Letter, no.26, 2005, p:35.
8. Chalbi M, Mobaraki M, Analysis of Social Capital and Crime relation in macro and micro level, journal of sociology in Iran, No 2, 2005, p:34-48.
9. Hajiani E. Study political dissatisfaction in middle class: review on theories. Institute for Social Researches & Studies, 1998, p:85-93.
10. Madani H, Zahedi M. *Prioritizing the effective factors on personnel commitment*, journal of sociology in Iran, no 1, 1994, p: 48-70.
11. Tabrizi Mohseni A. Unfamiliarity the barrier of national development *contribution*, cultural research quarterly, no.1. 1996, p: 27-31.
1. Muhseni Tabrizi A, study the vandalism in Tehran, social researches and studies, 1374.
2. Najafi M, Sepasi Mughadam II, Poumohammad A, *People interest in Red Crescent Society Various Voluntary Activities contribution*, Rescue and Relief Quarterly, 2009, 1:35-42
3. Tajbakhsh K. Saghafi M. Kouhestani nejad M, *Role and Position of social capital in Iran*. Social Welfare Quarterly. 2002. 1.45-48.
4. Ramezani Nejad R, Alaedini P. The effective factors of Red Crescent Society volunteers' participation, 2009, 1:28-35.
5. Robert A. Dahl, *Modern Political Analysis*. Trans by Mozafarian H, 1985, p:33b
6. Ritzer, George. *Contemporary Sociological Theory*, 1995, p: 87-90.